

A SAKKJÁTÉK FÖLDRAJZA

Prof. Dr. Mika János

éghajlatkutató, az MTA doktora,

korábbi országos levelezési és ifjúsági sakkbajnok

(E-mail: mika.jancsi@gmail.com; mikaj@ektf.hu)

A sakkjáték ázsiai eredetű, ám arab közvetítéssel Európába érve indult igazi fejlődésnek. Itt alakult ki a mai, végleges szabályrendszere és a megnyitáselmélet is csaknem kizárólag európai földrajzi neveket őriz. A világ más részein ugyanakkor számos alternatívája létezik más neveken ennek a harci játéknak. Külön előadást megérne csak a sakk és a rokon játékok figuráinak bemutatása, amiből a régi korok egzotikus országainak kultúrájára, társadalmi és értékviszonyaira is következtethetünk. De mi inkább a mai kor földrajzára fordítjuk a figyelmünket, ezen belül is arra, hogy mely országok a legsikeresebbek a világban, akár az egyéni- és csapatvilágbajnokokat, olimpiai bajnokokat nézve, akár a legjobb tíz játékos átlagos értékszámaikat összehasonlítva. Ezeket a rangsorokat összevethetjük a világ más gazdasági- illetve szellemi eredményességi sorrendjével. Ezt meg is tettük, de az eredmény és a tanulság legyen azoké, akik meghallgatják ezt az előadást.

Bár a világ rangsora is nagyon érdekesek, hisz a labdarúgás után a FIDE, a Nemzetközi Sakkszövetség számlálja a legtöbb tagországot, kitérünk a játék hazai erőviszonyaira is. Érdekessége a játék hazai elterjedésének, hogy igen magas az igazolt versenyzők száma, több mint minden kétszázadik magyar állampolgár igazolt versenyző valamelyik egyesületben. Sok nagyon kis községben is van sakkegyesület, amelyek együttes száma csaknem háromszáz.

Az előadás végén – az eredeti szakmájából, a meteorológiából is nyújtva valamit – az előadó bemutatja, hogy **a világ legjobb versenyzői által elkövetett** ritka, de néha meglepően **súlyos hibák milyen összefüggésben lehetnek az adott nap időjárásával**. Ha e kezdeti vizsgálataink első eredményei tágabb adatbázisokon, például nemcsak a világ vezető nagymestereinek példáin beigazolódnak, az fontos segédeszköz lehet a versenyzők adott napi felkészülésében is.

